

УДК 316.647.8:364-7

Кузьмін В.В.¹, Кірова А.О.²

¹ канд. соц. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. СН-217 НУ «Запорізька політехніка»

СОЦІОЛОГІЧНІ ВИМІРИ ІНТЕГРАЦІЇ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ У ПРИЙМАЮЧІ ГРОМАДИ

Протягом останніх п'яти років у світі спостерігається стабільно високий рівень вимушеного переміщення при зростанні частки вимушеного переміщення через конфлікти. В Україні внаслідок агресії Російської Федерації, анексії Криму, окупації частини Донбасу та військових дій на Сході з 2014 року, з'явилася значна чисельність уразливих категорій населення як внутрішньо переміщені особи, що обумовила здійснення заходів для вирішення основних проблем вимушених переселенців на рівні держави та органів місцевого самоврядування.

Внутрішньо переміщені особи — особи, змушені раптово тікати зі своїх будинків у великих кількостях в результаті збройного конфлікту, внутрішньої ворожнечі, систематичних порушень прав людини або стихійних лих і знаходяться на території власної країни [1].

Згідно зі статтею 2 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», Україна вживає всіх можливих заходів, передбачених Конституцією України та законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, щодо запобігання виникненню передумов вимушеного внутрішнього переміщення осіб, захисту та дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, створення умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтеграції за новим місцем проживання в Україні [2].

Комплексна державна програма щодо підтримки, соціальної адаптації та реінтеграції громадян України, які переселилися з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції в інші регіони України, на період до 2017 року, конкретизує напрямки діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади стосовно захисту прав і розв'язання проблем внутрішньо переміщених осіб, зокрема, в соціальній сфері (соціальний захист та соціальний супровід ВПО, насамперед найменш захищених категорій населення; дотримання прав і гарантій на працю та сприяння раціональному використанню трудового потенціалу, само зайнятості ВПО; отримання прав і гарантій на житло та земельну ділянку, у т.ч. відновлення житлових об'єктів та об'єктів соціальної інфраструктури на постраждалих від бойових дій територіях; на компенсацію завданих збитків), культурній, освітній та інших сферах [3].

15 листопада 2017 року Кабінет Міністрів України затвердив Стратегію інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року, що містила визначення основних проблем ВПО та загальні напрями їх розв'язання [4].

Окрім проблем, що виникли перед внутрішніми переселенцями, а саме: нестачі коштів, соціальних виплат, житла, робочих місць, труднощів улаштування дітей в дошкільні та загальноосвітні заклади, отриманні гідного медичного захисту, спостерігаються проблеми, що стосуються інтеграції ВПО до приймаючих спільнот, а також невисокий рівень готовності громадян до повноцінного сприйняття нових уразливих верств населення.

Для прискорення багатоаспектного процесу інтеграції та адаптації ВПО до місцевої громади необхідне наступне: розробка, запровадження та реалізація відповідних програмно-проектних заходів органами місцевого самоврядування, підтримка громадського сектору, держави та міжнародних організацій, удосконалення процесу формування та розподілу місцевих бюджетів, що особливо важливе в умовах поглиблення децентралізації та необхідності гармонізації відносин між різними категоріями населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Рекомендації міжнародної науково-практичної конференції "Внутрішньо переміщені особи в Україні: реалії та можливості"// Український соціум. – 2015. – № 1. – С. 175–181.

2. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>.

3. «Комплексна державна програма щодо підтримки, соціальної адаптації та реінтеграції громадян України, які переселилися з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції в інші регіони України» [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1094-2015-п>.

4. «Стратегія інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/909-2017>